

Kort Verslag van de 27^e bijeenkomst van de VNSC

Datum: 22 december 2022
Tijdstip: 10.00 – 12.00u
Locatie: Uitvoerend Secretariaat VNSC Bergen op Zoom

1. Agenda voor de Toekomst: roadmap

1.1 Onderzoek & Monitoring (O&M), incl. communicatie & participatie

Sediment

Sedimentbeheer is een belangrijk instrument bij het adaptief reageren op een snellere zeespiegelstijging. Met het oog daarop is in 2022 het Plan van Aanpak 'Integraal Sedimentbeheer Schelde-estuarium' opgesteld.

Natuur

De nieuw opgestarte VNSC-Projectgroep Natuur is 15 december bijeen gekomen om een plan van aanpak uit te werken voor de beantwoording van de vraag wat een 'veerkrachtig en robuust estuarium' precies inhoudt.

Peter Herman (expert ecoloog) heeft in de Schelderaad een presentatie verzorgd over zijn essay '[De Schelde, op weg naar een mooie toekomst?](#)'. Dat betreft een persoonlijke interpretatie over de ecologische toestand van het Schelde-estuarium. Het essay wordt ook betrokken bij de prioritering van onderzoek in het kader van het Onderzoeksprogramma 2024 -2028 van de Agenda voor de Toekomst Schelde-estuarium.

Klimaat

De afgelopen jaren zijn, zowel binnen het onderzoeksprogramma van de VNSC als belendende programma's zoals het Nederlandse Kennisprogramma Zeespiegelstijging, onderzoeken afgerond en nieuwe opgestart. Het gaat om verkennende modelstudies van het effect van zeespiegelstijging op waterbeweging, morfologie en sedimentbeheer en om studies naar sedimentbehoefte, gegeven de huidige voorkeursstrategie. Voor een overzicht daarvan en voor het prioriteren van vervolgonderzoek wordt e.e.a. samengevat in een 'position paper'.

Voor wat betreft de sedimenthuishouding worden de dossiers 'kust' en 'estuarium' steeds meer met elkaar verbonden. Dat is goed te zien in de samenwerking tussen Vlaanderen en Nederland op de kustdossiers. De systeemkennis wordt aangewend om de vragen te beoordelen over de houdbaarheid en oprekbaarheid van de huidige strategieën.

Monitoring, evaluatie en rapportage

Elke zes jaar wordt het functioneren van het Schelde-estuarium geëvalueerd. De volgende evaluatie gaat over de periode 2015-2021 (de T2021-rapportage) en vindt plaats volgens de Evaluatiemethodiek voor het Schelde-estuarium (EMSE). Het opstellen van de T-2021 rapportage is van start gegaan op 1 juli 2022. Het analyserapport wordt eind 2022 verwacht, het uiteindelijke evaluatierapport in de zomer van 2023.

Samenwerking en participatie

Hieronder volgt een overzicht van de samenwerkingsdagen en kennisdelingssessies in 2022 en de onderwerpen die daarin aan de orde kwamen:

Samenwerkingsdagen

1. Systeembegrip (21 juni)
2. Dwarsstromingen bij het Zuidergat (22 juni)
3. Het morfologisch onderzoek over de Schaar van Valkenisse (22 augustus)
4. Het gebruik van scripts bij de gegevensverwerking van de T2021 (13 oktober)
5. SD Sedimentbalans (28 november)

Kennisdelingssessies

1. Dwarsstromingen bij het Zuidergat (22 juni)
2. WG Droogte KGT (30 juni)
3. KD Vogeltellingen (15 december)

Besluit:

Het Ambtelijk College neemt kennis van de voortgang van het onderzoeksprogramma en van het overzicht van de samenwerkingsdagen en kennisdelingssessies in de tweede helft van 2022.

1.2 LTP-Natuur

Dit agendapunt wordt niet apart behandeld, maar wordt meegenomen in agendapunt 2 'Schelderaad'.

1.3 LTP-Toegankelijkheid

Estuaire vaart (kustscheepvaart met versterkte binnenschepen)

Voor het reguleren van internationale trajecten op de binnenwateren voor estuaire schepen lopen vergevorderde gesprekken tussen België (federaal en Vlaams Gewest) en Nederland. Een eerste stap hierin is het borgen van het politieke engagement in de vorm van een intentieverklaring. Deze is 5 december ondertekend door de betrokken bewindspersonen. De finale stap is het uitwerken van de intentieverklaring tot een Benelux-beschikking. De afronding van het inhoudelijk concept hiervan is voorzien tegen 31 januari 2023 (VL/NL-top).

Beheer Nevengeulen – Problematiek Schaar van Valkenisse

De problematiek van verzanding van de Schaar van Valkenisse en de onderzoeken (morfologisch en nautisch) die hiervoor opgestart zijn, dienen als aanzet voor een beheerplan voor alle nevengeulen. De voortgang van deze onderzoeken komt in agendapunt 3 aan de orde.

Externe veiligheid Westerschelde

In een eerdere vergadering van het Ambtelijk College is afgesproken voor de studie Externe veiligheid Westerschelde aan te sluiten bij het Nederlandse landelijke initiatief om de externe veiligheidsrisico's voor vaarwegen aan de hand van een vereenvoudigde methodiek te gaan berekenen. Tegen de voorjaarsvergadering 2023 van het Ambtelijk College wordt meer duidelijkheid verwacht over de timing van deze studie.

Studie Schaalvergroting scheepvaart

Tussen Vlaanderen en Nederland zijn afspraken gemaakt over de scope en financiering van de studie Schaalvergroting Scheepvaart Schelde. Afspraken over de timing volgen nog.

Toegankelijkheid KGT

North Sea Port (NSP) is met de werkgroep Nautische toegankelijkheid KGT, waarin de verschillende overheden zitten, in overleg om de wens van NSP te onderzoeken om met iets grotere en bredere

schepen (38+) op het kanaal te kunnen varen. In de werkgroep wordt nu gekeken welke (deel)onderzoeken hiervoor nodig zijn (impact op de omgeving, nautisch, economisch). Daarover komt naar verwachting in het voorjaar van 2023 meer duidelijkheid. Het uitvoeren van testvaarten is geen onderdeel van de scope van deze deelonderzoeken, maar volgt eventueel daarna, indien de deelonderzoeken en besluitvorming dat rechtvaardigen.

De wens van NSP is om in een volgende stap te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn om kanaalaanpassingen uit te voeren, zodat structureel grotere schepen toegelaten kunnen worden op het kanaal. NSP is met het oog daarop inmiddels bezig met het opstellen van een preverkenning naar Nederlands model.

Besluit:

Het Ambtelijk College neemt kennis van de update over de uitgevoerde, lopende en op te starten nautische – en morfologische onderzoeken in het kader van het Langetermijnperspectief Toegankelijkheid.

2. Schelderaad

Sinds de voorjaarsvergadering 2022 van het Ambtelijk College kwam de Schelderaad één keer bijeen, op 14 november.

LTP-Toegankelijkheid

Over het LTP-Toegankelijkheid werd een update gegeven van de stand van zaken en werd de afspraak gemaakt dat dit in het vervolg op elke Schelderaad zal gebeuren.

Samenwerking Roadmap Agenda voor de Toekomst

Er vond een bespreking plaats over de vraag van de VNSC hoe de Schelderaad de samenwerking met de VNSC ervaart (qua proces en inhoud) in het kader van de roadmap van de Agenda voor de Toekomst. Opgemerkt werd dat de kennisdelingssessies vaak al gaan over de resultaten, het zicht op de acties daartussen ontbreekt echter. Verder werd opgemerkt dat de rode draad, in casu de samenhang tussen de acties en de integratie van de resultaten om te komen tot concrete aanbevelingen voor het toekomstig beleid en beheer van het Schelde-estuarium, wordt gemist. De integraliteit van de thema's toegankelijkheid, veiligheid en natuurlijkheid zou daarbij steeds voorop moeten staan. Afsproken is om bij het jaarlijks werkplan O&M een overzichtslijst van alle onderzoeken te voegen, zodat de leden van de Schelderaad tijdig kunnen aangegeven bij welke onderzoeken zij directer betrokken willen zijn en zo ook proactiever vragen kunnen stellen over samenhang en integraliteit van de onderzoeken.

IMMERSE

Door de VNSC werd een terugkoppeling gegeven over het Interreg-project 'IMMERSE', incl. de specifieke maatregelen voor het Scheldegebied.

Droogte KGT

De VNSC koppelde terug over de stand van zaken van het onderzoek rond de consequenties van droogte voor het Kanaal Gent-Terneuzen (KGT). Daarbij is door de VNSC de vraag gesteld in hoeverre de Schelderaad een rol kan en wil spelen in het gesprek over (mogelijke) oplossingen voor deze problematiek. Vanuit de Schelderaad kwam een aantal vragen/suggesties naar voren:

- Aandacht is gevraagd voor waterbesparende maatregelen
- Gevraagd is of het mogelijk is om te kijken naar oplossingen voor de ongelijke aanvoer aan Vlaamse zijde

- Aangeven werd dat er vanuit de landbouw gebiedskennis is, die ingebracht kan worden in de discussie. Vanuit natuur is opgemerkt dat ook over de zijlopen veel kennis beschikbaar is.

Geconcludeerd is dat, om overzicht te houden, een voorstel op hoofdlijnen zeker de moeite waard is om in de Schelderaad te bespreken. De leden van de Schelderaad hebben hierbij elk de verantwoordelijkheid om hun achterban uit de Kanaalzone te raadplegen.

LTP-Natuur

Tijdens de Schelderaad bleek nog maar eens de complexiteit van het opstellen van een LTP-Natuur. De systeemanalyse heeft de uitdagingen helder gemaakt. De verzamelbrief Natuur van LNV geeft aan dat er nog meer uitdagingen aankomen. Daarnaast zijn er inmiddels beleidsbrieven opgesteld, waarin het Nederlandse kabinet zijn beleid vorm geeft v.w.b. landbouw, stikstof, Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en Water en Bodem Sturend.

Zie hieronder de linkjes naar de meest relevante beleidsbrieven:

- [Kamerbrief over voortgang Nationaal Programma Landelijk Gebied](#) (25 november 2022)
- [Website waar de belangrijkste brieven en documenten over NPLG worden gepubliceerd](#)
- [Kamerbrief Water en Bodem Sturend](#) (25 november 2022)

De centrale vraag is: kunnen we als Schelderaad het LTP-Natuur van onderaf vorm geven door met concrete voorstellen en een perspectief te komen? Eerder is uitgesproken door de leden van de Schelderaad daar voldoende vertrouwen in hebben en de overlegomgeving als veilig te ervaren.

Vervolgens is gesproken over de mogelijkheid van een concreet pilotproject in de Schorerpolder. Dat vraagt nog om een nadere uitwerking, maar er bestond wel brede bereidheid daaraan mee te werken. Interessant is dat dit een concreet en zichtbaar resultaat op kan leveren, zeker ook voor de Schelderaad. Voor de pilot is vanuit de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) 15 miljoen euro gereserveerd. De PAGW betreft een programma voor de versterking van de waterkwaliteit en de natuur van de Nederlandse Grote Wateren.

Er is mogelijk nog wel een juridische hobbel. De Schorer- en Welzinpolder is destijds door NSP aangekocht als natuurcompensatiegebied voor eventuele havenuitbreiding. NSP wil een deel van de Schorerpolder beschikbaar stellen voor de pilot, maar die moet dan wel mee kunnen tellen als natuurcompensatie ingeval van een toekomstige havenuitbreiding. Deze juridische kwestie wordt als eerste ter hand genomen.

De pilot kan een katalysator zijn voor de versterking van de samenwerking tussen Schelderaad, VNSC en andere belanghebbenden om vanuit integrale gebiedsconcepten te werken aan klimaatbestendige natuur, landbouw en veiligheid in het Westerscheldegebied, Maar er is uiteraard meer nodig om daadwerkelijk met elkaar tot een integraal en gebiedsdekkend LTP-Natuur te komen.

Uiteindelijk is in de Schelderaad het volgende geconcludeerd:

- De Schelderaad spreekt af om samen te blijven toewerken naar een breed gedragen LTP-Natuur. Daarvoor is procesondersteuning en zijn bouwstenen van de VNSC nodig.
- Wat betreft het pilotproject is het zaak om snel tot een projectorganisatie en projectplan te komen, wil daadwerkelijk aanspraak gemaakt kunnen worden op de financiële middelen vanuit tranche 3 van de PAGW.

Het Ambtelijk College zegt de gevraagde ondersteuning toe bij zowel de pilot als het bredere LTP-Natuur traject en wil snel tot praktische afspraken met de Schelderaad komen om beide trajecten in gang te zetten.

Besluit:

Het Ambtelijk College neemt kennis van de voortgangsrapportage.

3. Nevengeul Schaar van Valkenisse

Nautisch

Er wordt een onderzoek gestart naar de randvoorwaarden voor een veilig gebruik van de nevengeul Schaar van Valkenisse en de eventuele gevolgen van het niet meer beschikbaar zijn van deze geul voor kleinere zeeschepen en binnenvaartschepen. Besloten is om eerst een kwalitatieve risicoanalyse uit te voeren vanwege het mogelijk op korte termijn al niet meer beschikbaar zijn van de Schaar van Valkenisse voor de scheepvaart. Deze studie is in september 2022 opgestart en heeft een voorziene looptijd van 18 maanden.

Morfologisch

De VNSC heeft de morfologische ontwikkelingen zoals breedte, diepte en stromingspatroon van de Schaar van Valkenisse nader in kaart gebracht en de morfologische mogelijkheden onderzocht. Daaruit kwam naar voren dat de te verwachten toekomstige ontwikkelingen niet met zekerheid benoemd kunnen worden.

Op initiatief van het Havenbedrijf Antwerpen (inmiddels Port of Antwerp Bruges) is verkennend onderzoek uitgevoerd naar de toepassingsmogelijkheden van het principe van 'morfologisch beheer', onder andere aan de hand van een case study rond het platencomplex van Valkenisse. Dit onderzoek maakt deel uit van IMMERSE, waarin oplossingen ontwikkeld zijn die op termijn kunnen bijdragen aan het duurzaam beheer van estuaria aan de Noordzee.

De resultaten van de beide onderzoeken zijn toegelicht tijdens een samenwerkingsdag die plaatsvond op 22 augustus 2022. Daarbij werd vastgesteld dat beide onderzoeken complementair zijn en elkaar versterken. Ook werd het plan van aanpak van het nautisch onderzoek toegelicht.

Vervolg

Omdat het niet mogelijk is om de toekomstige ontwikkelingen nu al in te schatten zullen de morfologische ontwikkelingen nauwkeurig gemonitord worden. Hiervoor zal een voorstel voor vervolgonderzoek uitgewerkt worden.

Besluit:

Het Ambtelijk College neemt kennis van de update van de uitgevoerde, lopende en op te starten nautische en morfologische onderzoeken en over de nautische maatregelen rondom de Schaar van Valkenisse.

4. Stand van zaken Ontwikkelingsschets 2010

1. Sigmaplan en Dijkenprogramma

Het Sigmaplan, het Vlaamse equivalent van het Nederlandse programma Ruimte voor de Rivier, betreft een hele trits projecten in het Zeescheldegebied van het Schelde-estuarium, waarmee Vlaanderen de waterveiligheid en de natuurlijkheid van het gebied versterkt.

Het Dijkenprogramma omvat onder meer het Masterplan Scheldekaaien, waarmee de kademuur van Antwerpen wordt versterkt en de achterliggende kadestrook wordt geherstructureerd.

Er zijn hieromtrent geen bijzondere aandachtspunten.

2. Natuurprojecten Middengebied Westerschelde

V.w.b. Waterdunen is de grond voor de bouw van het recreatiepark overgedragen aan de recreatieondernemer Molecaten. Op dit moment wordt gewerkt aan de overdracht van de natuurgronden aan de toekomstig beheerder Het Zeeuwse Landschap.

In het Zimmermanproject is de eerste fase van de eerste strekdam gereed. Voor de aanleg van de twee overige strekdammen op particuliere eigendom heeft de rechtbank Noord-Holland het ingediende beroep in het kader van de gedoogprocedure gegrond verklaard maar de rechtsgevolgen in stand gelaten waardoor de gedoogplicht van kracht blijft. Begin januari 2022 is hoger beroep ingesteld bij de Raad van State.

3. Uitbreiding Zwin

De werken voor de uitbreiding van het Zwin zijn definitief opgeleverd op 25 april 2021. Hiermee is een uitbreiding van 120 ha aan estuariene natuur gerealiseerd, waarvan 10 ha op Nederlands grondgebied. Momenteel ligt de focus op het nazorgtraject en de monitoring van de projectdoelstellingen. Aandachtspunten rond het Nederlands deel van het Zwin betreffen de mogelijke verzilting van aangrenzend landgebied en de erosieproblematiek van niet met breuksteen beschermde dijksecties. Daarvoor zijn beheermaatregelen voorzien.

De grensoverschrijdende Zwinstreek is één van de **kandidaat-landschapsparken**. Centraal daarin is de natuurkern het Zwin gelegen. Een jury beslist in het voorjaar van 2023 of het landschapspark Zwinstreek wordt erkend.

4. Estuariene natuurontwikkeling Hedwige-/Prosperpolder

De primaire waterkering is inmiddels door Waterschap Scheldestromen goedgekeurd. Eind oktober is de laagwatergeul aan Vlaamse zijde geopend. Daarmee is eb en vloed op gecontroleerde wijze teruggekeerd in de voormalige Hedwige- en Prosperpolder.

De komende maanden worden de voormalige dijken verder afgegraven en zullen ook de twee geulen aan Nederlandse zijde geopend worden. De grondoverschotten worden verwerkt in de panoramaheuvel, die inmiddels al duidelijk zichtbaar is geworden. De werkzaamheden kunnen naar verwachting tegen de zomer worden afgerond.

Op 29 augustus heeft de Minister voor Natuur en Stikstof een bezoek gebracht aan de streek en heeft met de streekhouders, gemeenteraad van Hulst, provinciale staten, natuurorganisaties en actievoerders een dialoog gevoerd over het Hedwige-Prosperproject in relatie tot de PFAS-problematiek.

Eind 2021 heeft de voormalige eigenaar van de Hedwigepolder een verzoek ingediend tot herziening van de uitspraak van de Nederlandse Raad van State van 12 november 2014, waarin is beslist om de beroepen tegen het besluit tot vaststelling van het Rijksinpassingsplan 'Hertogin Hedwigepolder' en de daarbij behorende uitvoeringsbesluiten ongegrond te verklaren. Aanvullend werd eind april jl. ook een verzoek tot voorlopige voorziening ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening is eind juni afgewezen, en het beroep is medio oktober ongegrond verklaard.

Vanuit dezelfde strekking is door Gemeente Hulst op grond van de zorgplicht van de Waterwet een handhavingsverzoek ingediend bij lenW. Tegen de afwijzing hiervan is beroep ingesteld en tevens een voorlopige voorziening gevraagd bij de rechtbank Zeeland/West-Brabant. In de uitspraak van medio oktober is het verzoek om een voorlopige voorziening afgewezen en het beroep ongegrond verklaard. Hiermee heeft de rechter tevens een uitspraak op de bodemprocedure gedaan.

16 december heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan in de zaak De Staat – De Cloedt over de hoogte van de schadeloosstelling v.w.b. de onteigening van de Hedwigepolder. Het principiële cassatieberoep van De Cloedt is daarbij verworpen. Het incidentele cassatieberoep van De Staat is deels gegrond bevonden. Voor de verdere behandeling daarvan heeft de Hoge Raad de zaak doorverwezen naar het gerechtshof 's Hertogenbosch.

De Vlaamse Waterweg en Provincie Zeeland organiseren in een gezamenlijk traject de monitoring voor het nieuwe gebied. Daarbij zal het model dat is gemaakt door UvA/NIOZ een plek krijgen.

In het kader van het Grenspark Groot Saefinghe wordt, naast tal van projecten in het gebied rondom de Hedwige-Prosperpolder, hard gewerkt aan de verdere ontwikkeling van de panoramaheuvel met daarop een geïntegreerde uitkijk- en radartoren.

Besluit:

Het Ambtelijk College neemt kennis van de stand van zaken van de algemene voortgang in de uitvoering van de projecten uit de Ontwikkelingsschets 2010.

5. Nieuwe Sluis Terneuzen

5.1 Stand van zaken

Buiten vorderen de werkzaamheden goed. Het Tijdelijk Doorvaartkanaal is gedempt. Dat was nodig om de primaire waterkering verder af te werken en om het wegverkeer binnenkort te kunnen omleggen. Daardoor kan worden gestart met het verwijderen van Landtong Noord. Nu de grote civiele werken aan de Nieuwe Sluis nagenoeg zijn afgerond, draait het in toenemende mate om de werktuigbouwkundige/mechanica onderdelen (bijv. brugcilinders, rioolschuiven).

Op 18 oktober is voor het eerst in 3 jaar weer een fysieke inloopavond georganiseerd waarop een brochure met tekeningen van de eindfasering is gepresenteerd. Er zijn in de voorbije periode nieuwe dronebeelden verschenen en ook de documentaire over de Nieuwe Sluis wordt getoond op Omroep Zeeland (zie YouTube).

Besluit:

Het Ambtelijk College neemt kennis van de actuele stand van zaken van NST.

5.2 BOS KGT

Het project Bouw BOS KGT betreft een gezamenlijk project van Nederland en Vlaanderen waarin een Beslissings Ondersteunend Systeem (BOS) wordt gebouwd, voortbouwend op het landelijke operationele waterpeilbeheersysteem RWsOS IWP. Het BOS KGT wordt ingevoerd voor een meer nauwkeurige sturing op peil en zout na oplevering van de Nieuwe Sluis Terneuzen.

Dat gebeurt door het verbinden van data en het verbeteren van de operationele communicatie tussen Nederland en Vlaanderen. In januari 2022 is een eerste versie van het BOS KGT door Deltares opgeleverd. Op 31 mei 2022 is het inregelplan vastgesteld door de werkgroep BOS KGT. De afgelopen maanden zijn op basis van het inregelplan meerdere informatiesessies georganiseerd om samen met de gebruikers de werking van het systeem door te nemen. Na de inregelfase wordt de reguliere beheerfase voorzien (naar verwachting vanaf 2026).

Besluit:

Het Ambtelijk College neemt kennis van de stand van zaken van het project Bouw BOS KGT.

6. WG KGT Droogte

De VNSC-werkgroep Kanaal Gent-Terneuzen (KGT) Droogte onderzoekt de gevolgen van de droogteproblematiek op het KGT en doet voorstellen voor de aanpak ervan. Daar wordt ook de ingebruikneming van de Nieuwe Sluis Terneuzen (NST) bij betrokken. In fase 1 is onderzoek gedaan naar de oorzaken en effecten van droogte. Het syntheserapport daarvan is te downloaden via deze [link](#). In fase 2 worden mogelijke maatregelen onderzocht voor de aanpak van de droogteproblematiek op het KGT.

Besluit:

Het Ambtelijk College:

1. Neemt kennis van het resultaat het onderzoek “oorzaak en effecten”.
2. Stemt in met het plan van aanpak van fase 2, “maatregelen”.

7. Communicatie

Voortgang communicatieactiviteiten

Met ingang van 2022 vindt het Scheldesymposium in juni plaats. Het Scheldemagazine blijft verschijnen in december. De editie van 2022 is 22 december verschenen en is [hier](#) te vinden.

Op 17 november heeft bij het WL Borgerhout een wetenschappelijk symposium plaatsgevonden. De belangstelling daarvoor bleek groot. De inbreng is vastgelegd in een ‘book of abstracts’ [VNSC Wetenschappelijk Scheldesymposium Book of abstracts 17-11-2022.pdf - Google Drive](#) en het symposium heeft aandacht gekregen in het Scheldemagazine 2022.

Naar aanleiding van een vraag vanuit de ISC in de najaarsvergadering van het AC in 2021 is de flyer ‘Scheldecmissies in vogelvlucht’ geactualiseerd en is er ook een Franse versie gerealiseerd. De [nieuwe flyer](#) is in november door VNSC en ISC gepresenteerd.

In november is een speciale nieuwsbrief verschenen over het LTP-Toegankelijkheid; zie [LTP-T nieuwsflits \(mailchi.mp\)](#). Met deze nieuwsbrief zijn alle betrokkenen geïnformeerd over de ontwikkelingen rond het LTP-Toegankelijkheid.

Plannen 2023

Ook in 2023 wordt ingezet op het delen van actuele content als basis voor de communicatie-aanpak. De rubriek Actueel op de nieuwe website vormt daarvoor het verzamelpunt. Daarbij wordt nog meer ingezet op beeldgebruik, bijvoorbeeld met op video opgenomen interviews.

Scheldesymposium 2023

De werktitel voor het Scheldesymposium 2023 is ‘de balans opmaken’. Dit thema biedt handvatten om zowel terug als vooruit te kijken. Het symposium vindt op 8 juni 2023 plaats.

Besluit:

Het Ambtelijk College neemt kennis van de voortgang van de communicatieactiviteiten van de VNSC en het Jaarplan 2023.

8. Terugkoppeling projecten / processen relevant voor VNSC

- 8.1 Complex project 'Realisatie van extra containerbehandelingscapaciteit in het havengebied Antwerpen' (CP ECA)

Het CP ECA bestaat uit 3 deelprojecten:

1. Projectbesluit Westelijke Ontsluiting Waaslandhaven
Het is de ambitie om in het voorjaar van 2023 een Voorontwerp Projectbesluit gereed te hebben. De start van het openbaar onderzoek wordt begin '24 verwacht.
2. Projectbesluit Containercluster Linkerscheldeoever
Het Voorontwerp Projectbesluit wordt voorjaar 2023 verwacht en gaat dan in publieke consultatie.
3. Verlenging Noordzeeterminal
Het onderzoek loopt nog. In de loop van 2023 wordt het MER opgesteld. Na afronding van het MER wordt de procedure voor de Omgevingsvergunning gestart.

Nadere info: [Extra Containercapaciteit Antwerpen - startpagina \(cpeca.be\)](https://www.cpeca.be)

Besluit:

Het Ambtelijk College neemt kennis van de voortgang en stand van zaken van CP ECA.

8.2 Project Kustvisie

Kustvisie is in 2017 door de Vlaamse Overheid gestart om te kijken hoe Vlaanderen kan omgaan met extreme situaties van zeespiegelstijging en om hiervoor een lange termijnstrategie te ontwikkelen. Tot tenminste 2050 wordt de Vlaamse Kust beschermd door de maatregelen van het Masterplan Kustveiligheid.

Voortgang

Uit het voortraject Kustvisie resulteerde een achttal op strategisch niveau te onderzoeken alternatieven voor de strandzones. Een alternatief geeft voor de volledige lengte van de Vlaamse kust aan waar de toekomstige kustlijn zal liggen, en hoe groot de benodigde ruimte eromheen is, om de ingrepen te nemen die een veilige kust garanderen bij een zeespiegelstijging tot 3 m. De range van deze alternatieven ging van het beperkt landwaarts verschuiven van de laagwaterlijn, het behouden van de huidige laagwaterlijn, het beperkt zeewaarts verschuiven van de laagwaterlijn tot het zeewaarts verschuiven van de kustlijn met eilanden op bepaalde locaties.

Midden 2021 werd de procedure Complexe Projecten stopgezet en werd overgestapt op een co-creatie (onderzoeks-)traject met stakeholders en lokale besturen. Eerst werden met deze groep de doelstellingen, ambities en evaluatiecriteria verfijnd en opgesteld.

Hierna werden de 8 strategische alternatieven verder uitgewerkt. Uiteindelijk bleven in de trechteringsnota 3 alternatieven over. In dat proces zijn de extreme alternatieven afgefallen (waar beperkt land werd opgegeven of waar gebruik gemaakt werd van eilanden of eilandbogen). Voor de 4 kusthavens wordt een enigszins aangepast traject gevolgd en liggen op hoofdlijnen per haven 3 opties voor: een open haventoeegang, een haventoeegang die volledig/gedeeltelijk wordt beschermd door een stormvloedkering en een haven die volledig/gedeeltelijk wordt afgesloten door een sluis. Ook hiervoor is een eerste trechtering uitgevoerd. Voor de havens van Nieuwpoort en Zeebrugge bleek bijvoorbeeld een sluis geen optie.

Na deze eerste trechtering zijn de overgebleven alternatieven verder te geoptimaliseerd. Daarnaast zijn deze alternatieven uitgebreider getoetst waarbij, naast kwalitatieve elementen, voor zover mogelijk ook kwantitatieve evaluaties zijn gedaan. Al deze resultaten worden

momenteel besproken in het co-creatie traject, waarna deze vertaald worden in een synthesesnota. Daar vindt een tweede trechtering plaats en worden voorstellen richting de Vlaamse overheid gedaan over de voorkeursalternatieven. Parallel hieraan loopt een traject om te kijken hoe het project Kustvisie juridisch verankerd zal worden.

Nadere info: [HOME | Kustvisie](#)

Besluit:

Het Ambtelijk College neemt kennis van de voortgang en stand van zaken van Kustvisie.

8.3 Onderhoudsvergunning Westerschelde

1. Stand van zaken beroepsprocedures

Tegen de benodigde vergunningen o.g.v. de Waterwet, Ontgrondingenwet en Natuurbeschermingswet voor het vaargeulonderhoud in de Westerschelde is beroep aangetekend door de voormalige eigenaar van de Hedwigepolder. De argumenten in de 3 beroepsschriften richten zich voornamelijk op 1) de mogelijke gevolgen van het voorkomen van PFAS in de Westerschelde en 2) op het al dan niet correct toepassen van de verschillende wettelijke kaders. De behandeling van de beroepen vindt naar verwachting in de eerste helft van 2023 plaats.

Besluit:

Het Ambtelijk College neemt kennis van stand van zaken omtrent de beroepsprocedures tegen de vergunningen 2022-2028 voor het vaargeulonderhoud in de Westerschelde.

8.4 Verkenning 380 kV Zeeuws-Vlaanderen

Aanleiding

EZK, TenneT, Smart Delta Resources (SDR) en Provincie Zeeland hebben onder leiding van North Sea Port deelgenomen aan een verkenning van de nut en noodzaak om de regio Zeeuws-Vlaanderen op het bestaande landelijke 380 kV netwerk aan te sluiten. Dit om diverse verduurzamings-projecten van het industriecluster in de Kanaalzone tussen Gent en Terneuzen te kunnen faciliteren. De projectgroep 380 kV Zeeuws-Vlaanderen kwam in februari tot de conclusie dat een deel van de onderzoeken is afgerond, maar dat er nog een verdere verdieping op een aantal zaken nodig was, waaronder:

- De technische onderzoeken die TenneT momenteel uitvoert naar de mogelijkheid van het toepassen van 380 kV-kabel. Dit betreft dan met name de Westerschelde-kruising. Deze werkzaamheden bestaan o.a. uit stationaire analyse, berekening van transiënte verschijnselen en een studie naar het effect op spanningskwaliteit (harmonische studie). De verwachting is dat de resultaten van deze onderzoeken januari 2023 bekend zijn.
- De preverkenning die begin 2022 door EZK en lenW is gestart om te bezien of de MUK een interessant alternatief is in de uitbreiding en versterking van het 380 kV-net richting Zeeuws-Vlaanderen. De eerste resultaten daarvan zijn in de zomer van 2022 opgeleverd. Daaruit kwamen vooralsnog geen directe showstoppers naar voren. Wel is verder onderzoek nodig naar warmteontwikkeling, inductie en Arbo-veiligheid i.r.t. 380 kV in de tunnel. Deze onderwerpen zijn randvoorwaardelijk en mogelijk blokkerend voor de technische haalbaarheid. Deze vervolgstudies zijn inmiddels ook uitgezet, de afronding is voorzien in maart 2023.

Omgevingsmanagement

Afgelopen zomer hebben TenneT en EZK omgevingspartijen bijgepraat over de resultaten van de verkennende studie en de stand van zaken van de onderzoeken, waaronder de haven van Antwerpen/Zeebrugge en Rijkswaterstaat. In deze gesprekken hebben partijen hun perspectief en aandachtspunten kunnen delen. Q1 2023 verwacht de projectgroep een bijeenkomst te kunnen organiseren met omgevingspartijen, waarvoor ook de VNSC wordt uitgenodigd. Daar worden dan de eerste resultaten van de bovengenoemde technische onderzoeken gedeeld.

Vervolg

De afronding van de lopende onderzoeken is van belang voor het definiëren van een heldere scope en afweging over welke alternatieven in de procedure onderzocht moeten worden. Een wijziging van de scope gedurende het proces kan tot aanzienlijke vertraging leiden en het onderzoeken van alle alternatieven zal zeer veel tijd kosten. Zodra de scope kan worden vastgesteld, zal de ruimtelijke procedure onder de Omgevingswet gestart worden. De laatste onderzoeken worden in maart 2023 afgerond. Vervolgens kunnen naar verwachting in Q2 2023 concrete stappen worden gezet richting publicatie van de kennisgeving voornemen & participatieplan.

Besluit:

Het Ambtelijk College neemt kennis van de voortgang en stand van zaken vanuit de projectgroep "Verkenning 380 kV Zeeuws-Vlaanderen".

8.5 (voor) verkenning Aanlanding Wind op Zee (VAWOZ) 2031-2040

- Het Programma VAWOZ is het vervolg op de [Voorverkenning Aanlanding Wind op Zee 2031 – 2040](#). Het programma start eind februari/begin maart 2023.
- In het programma onderzoekt EZK, samen met belanghebbenden, hoe windenergie door middel van kabels en leidingen vanuit nog te bouwen windparken op zee het beste aan land kan worden gebracht (en aangesloten op het hoogspanningsnet en waterstofnetwerk). Het programma richt zich op de periode 2031 – 2040, met door doorkijk naar 2050. Naar verwachting kent het programma een looptijd van ruim twee jaar.
- In Zeeland wordt gedurende het programma onderzocht of in Terneuzen een elektrische aanlanding mogelijk is en wordt een mogelijke aansluiting met een waterstofverbinding op het waterstofnetwerk in de bredere omgeving van Terneuzen onderzocht.
- Daarnaast voert TenneT een haalbaarheidsstudie uit om te bezien of een derde verbinding door de Veerse Gatdam en het Veerse Meer richting Borssele technisch haalbaar is. Een eventuele verbinding naar Borssele gaat niet via de Westerschelde.
- Het programma bevat een uitgebreid participatietraject met o.a. informatieavonden en werksessies in de regio's voor belanghebbenden en de omgeving.
- Op basis van het programma en alle opgehaalde adviezen zoals van de commissie m.e.r., bestuurlijke overleggen en reacties uit de omgeving, besluit het kabinet welke alternatieven in een ruimtelijke procedure zullen worden gebracht om tussen 2031 en 2040 te realiseren.
- Uitgangspunt is zoals de minister van Klimaat en Energie 16 september naar de TK heeft gecommuniceerd: het voorbereiden van (het aanlanden van) 29 GW wind op zee in de periode 2031-2040 en hierbij rekening houdend met nog eens 20 GW voor de periode 2041-2050.
- Uitgegaan wordt van windenergiegebieden voor de periode 2031-2040 in de noordelijk Nederlands deel van de Noordzee. De windenergiegebieden worden aangewezen in de partiele herziening van het Programma Noordzee.

- Het programma VAWOZ wordt vormgegeven in samenhang met andere programma's en ontwikkelingen in het energiesysteem zoals het Nationaal plan energiesysteem, ontwikkelingen rond kernenergie en elektrolyzers en netuitbreidingen op land.

Start en proces

In Q1 2023 start EZK met het programma VAWOZ. Er zal in februari 2023 een informeren webinar worden gehouden voor alle geïnteresseerden en kennisgeving, voornemen en voorstel voor participatie worden kort daarna gepubliceerd. Ook in (een deel van) Vlaanderen zullen deze stukken worden gepubliceerd. Het voornemen en voorstel voor participatie worden ter inzage gelegd; hierop kan iedereen reageren.

In de [voorverkenning](#) zijn mogelijke aanlandlocaties in beeld gebracht. Het programma VAWOZ gaat daar nu mee verder om kansrijke verbindingen in beeld te brengen. In 2023 worden mogelijke tracés uitgewerkt en met de omgeving kansen en belemmeringen in beeld gebracht. Dit resulteert in een oplossingsrichtingnotitie. Vervolgens wordt een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD) opgesteld. Hierin wordt beschreven welke alternatieven verder onderzocht worden, op welke aspecten deze worden onderzocht en welk detailniveau daarbij gehanteerd wordt. In feite is de NRD het onderzoeksplan voor de vervolgonderzoeken: Plan Milieu Effect Rapport (Plan-MER) en Integrale Effectenanalyse (IEA). De NRD wordt ook ter inzage gelegd, naar verwachting omstreeks de jaarwisseling 2023-2024. Daarna volgt het onderzoek voor Plan-MER en IEA en zal een ontwerpprogramma worden opgesteld. Deze stukken worden ook ter inzage gelegd.

Besluit:

Het Ambtelijk College neemt kennis van de voortgang en stand van zaken van de Voorverkenning Wind op Zee 2031 – 2040.

9. Varia

9.1 Internationale Scheldecommissie (ISC)

De ISC geeft elke VN-SC-vergadering een overzicht van zijn relevante actualiteiten. Hier worden er 3 uitgelicht vanwege de raakvlakken met Droogte KGT, het thema Klimaat van O&M en de PFAS-problematiek Westerschelde.

1. Met betrekking tot **waterschaarste en droogte** zullen de delegaties gezamenlijk de **waterbalansen** voor de voornaamste grensoverschrijdende waterlichamen uitwerken, overzichten opmaken van de waterbeschikbaarheid voor deze, en de impact van de klimaatverandering op de waterbalans bestuderen. De Waterbalans Vlaanderen werd in oktober 2022 gepresenteerd. Wat waterschaarste specifiek betreft zal er gewerkt worden aan het bepalen van de aanpak voor het **identificeren van gebieden die gevoelig zijn voor waterschaarste** en welke scenariovoorspellingen kunnen worden opgesteld. Om te komen tot een betere preventie en crisisbeheer in tijden van waterschaarste en droogte zal de **laagwaterberichtgeving** worden **geüniformeerd**. Best practices, kennisoverdracht inzake **crisismanagement en -communicatie** zullen met elkaar gedeeld worden. En de leden verbinden zich er toe om de initiatieven van preventief beleid en crisisbeheer bij droogte op elkaar af te stemmen.
2. De klimaatveranderingen hebben een belangrijke en rechtstreekse impact op het waterdebiet, met gevolgen voor de landbouw, de drinkwatervoorziening, de scheepvaart, de kwaliteit van het water e.d. De verschillende verdragspartijen voeren **studies uit inzake de impact van de klimaatverandering**, om als basis te dienen voor het opstellen van een visie inzake de impact

van klimaatveranderingen. Doel is de rapporten en de kennis met elkaar te delen en het samen afleggen van terreinbezoeken aan concrete realisaties. In 2022 namen de delegaties kennis van de studies en rapporten in Nederland, Vlaanderen, en Brussel. Er werd een terreinbezoek gebracht aan de werken aan de Pont des Trouis, op de Schelde in Doornik.

3. Bijzondere aandacht van de ISC Werkgroep Coördinatie (WGC) ging naar het dossier **PFAS**. Het delegatieleidersoverleg van 13 december 2021 heeft de ISC WGC het mandaat gegeven om kennis uit te wisselen omtrent dit onderwerp. Daarnaast lag er de opdracht aan de Nederlandse delegatie om onder de vlag van de ISC een Workshop PFAS in Hulst op 13 juni 2022 te organiseren. De WGC bekijkt momenteel **hoe ze de aanbevelingen van de experten uit deze workshop kan omzetten in uitvoerbare acties**. De Vlaamse en Nederlandse delegaties bekijken daarnaast welke acties ze bilateraal oppakken. De beslissingen, genomen tijdens de Plenaire Vergadering van de ISC van 14 december 2021, weerspiegelen de bezorgdheid van de Partijen van de ISC inzake de problematiek van de normoverschrijdende stoffen, PFAS in het bijzonder. Doel is om op basis van voortschrijdend inzicht de leden van de ISC in de mogelijkheid te stellen de meest adequate maatregelen te nemen om de vervuiling van het water met PFAS-stoffen terug te dringen en aldus de goede toestand van de waterlichamen en de volksgezondheid te garanderen.

Vermeldenswaard is ook dat een delegatie van de Pakistaanse regering de ISC heeft bezocht om kennis te kunnen nemen van de werkwijze van internationale riviercommissies. Daarbij zijn ook werkbezoeken aan gebracht aan het GOG Kruibeke en de Deltawerken.

Besluit:

Het Ambtelijk College neemt kennis van het rapport van de ISC.

9.2 VL-NL Schelde modellen 2022

In 2022 is op 20 oktober tussen Vlaanderen en Nederland afstemming geweest over de toepassing van het memorandum in een constructief overleg met de partijen: Departement Mobiliteit en Openbare Werken, afdeling Waterbouwkundig Laboratorium en afdeling Kust aan Vlaamse zijde en Rijkswaterstaat aan Nederlandse zijde. Daarbij is evaluerend teruggekeken op 2022 en gesproken over de visie voor 2023.

Besluit:

Het Ambtelijk College neemt kennis van de stand van zaken en de toekomstvisie van de toepassing van het memorandum van overeenstemming betreffende de samenwerking bij het gebruik, het beheer, onderhoud en de ontwikkeling van het modelinstrumentarium voor waterstandsverwachtingen, getij, golfklimaat, sedimenttransport en morfologie voor het getijgebied van de Schelde en de kust.

10. Vervolgafpraak

De voorjaarsvergadering 2023 vindt plaats op 15 juni en de najaarsvergadering 2023 op 22 november.